

Pandangan Terhadap Perubahan Persempadanan Bahagian Pilihan Raya di Kawasan Parlimen Hulu Langat dan Serdang, Selangor

Perceptions on the Change of Electoral Boundaries in Hulu Langat and Serdang Parliamentary Constituencies, Selangor

Junaidi Awang Besar^{1*}, Handika Wira Mohd Fauzir¹, Mohd Rodzi Abd Razak² & Ahmad Rizal Mohd Yusof³

¹Pusat Penyelidikan Kelestarian Sosial, Persekitaran dan Pembangunan (SEEDS)

Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan, Universiti Kebangsaan Malaysia, 43600, Bangi, Selangor

²Pusat Penyelidikan Politik dan Keselamatan (POSH)

Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan, Universiti Kebangsaan Malaysia, 43600, Bangi, Selangor

³Institut Kajian Etnik (KITA), Universiti Kebangsaan Malaysia, 43600, Bangi, Selangor

*e-mel : jab@ukm.edu.my

Received: 7 August 2017; Accepted: 6 October 2017; Published: 31 December 2017

Abstrak

Pilihan Raya Umum Malaysia telah menjadikan Malaysia sebuah negara yang mengamalkan sistem demokrasi berparlimen dan salah satu elemen dalam pilihan raya ialah persempadanan semula bahagian pilihan raya. Tujuan persempadanan semula bahagian pilihan raya dijalankan adalah bagi mengimbangi pertambahan pengundi membuang undi di setiap kawasan. Namun begitu, cadangan persempadanan semula yang telah dijalankan pada tahun 2016 adalah masih dalam peringkat perbincangan. Justeru adalah menjadi tujuan penulisan artikel ini untuk mengkaji pandangan pengundi terhadap perubahan persempadanan semula bahagian pilihan raya 2016 di kawasan Parlimen Hulu Langat dan Serdang, Selangor. Kajian ini menggunakan kaedah soal selidik di lapangan terhadap 300 responden iaitu masing-masing 150 responden yang layak mengundi iaitu yang berumur 21 tahun dan ke atas di kawasan Parlimen Hulu Langat dan Serdang dan rujukan sumber sekunder. Dapatan kajian menunjukkan bahawa responden sedia maklum mengenai akibat perubahan sempadan yang akan dijalankan pada tahun 2016 ini terjadi kerana melibatkan hak dan kepentingan mereka masing-masing. Mereka sedar bahawa perubahan sempadan yang akan dijalankan juga bukan sahaja akan menguntungkan sebelah pihak, namun harus perlu berlaku adil dalam setiap faktor dan perkara yang menjadi isu. Justeru, pengundi perlu diberikan maklumat mengenai persempadanan semula sebaik mungkin dan peranan mereka untuk memberi pendapat perlu diambil perhatian oleh pihak SPR untuk memastikan keputusan mengenai persempadanan semula tersebut dapat memberi manfaat kepada semua pihak.

Kata kunci pilihan raya umum, pemimpin, undi, kerajaan, persempadanan semula

Abstract

General election Malaysia has made Malaysia a country that practices parliamentary democracy and one of the elements in the election is the delimitation of the constituency. The purpose of the delimitation of constituencies was to compensate for the increase in population cast ballots in each district. However, the proposed of redistrict will be conducted in 2016 is still being discussed and will definitely have an impact on the environment, whether good or bad. Thus it is the purpose of this study to analyse voter perception about the changing of the delimitation of constituencies in 2016 in the Hulu Langat and Serdang, Selangor. This study using the questionnaire in court against 300 respondents respectively 150 respondents of voting ie aged 21 years and above in the Hulu Langat and Serdang and reference source secondary. The findings show that the respondents are aware of the consequences of the change in the borders that will be carried out in the year 2016 due to their respective rights and interests. They are aware that boundary changes that will be carried out will not only benefit the side, but should be fair in every factor and issue. Hence, voters need to be given information on the best delineation and their role to give an opinion should be taken into consideration by the EC to ensure the decision on the delimitation is beneficial to all parties.

Keywords general election, leader, vote, government, redistrict

PENGENALAN

Geografi politik adalah kajian tentang dimensi ruang dan pelbagai dimensi lain dalam politik. Sarjana dalam bidang geografi politik mengkaji pelbagai dimensi geografi dan politik yang meliputi aspek persempadanan, negara, negeri, tempatan atau lokaliti, pembangunan, organisasi antarabangsa, diplomasi dan sebagainya. Pelbagai kriteria yang diambil kira dalam penentuan persempadanan semula di mana-mana negara di seluruh dunia seperti pengundi, pola petempatan, densiti penduduk, komposisi penduduk, bentuk muka bumi dan ekonomi. Geopolitik pula merupakan kajian mengenai sesuatu kawasan dan juga negara dalam konteks fenomena ruang lokal dan global yang bertujuan untuk memahami secara umum asas kuasa sesebuah negara dan sifat interaksi kawasan dan juga antara negara dengan negara lain. Ia juga merupakan kajian hubungan antarabangsa dari kacamata ruang atau geografi dan fokus kajian ialah negara manakala alat utama dalam geopolitik adalah peta politik. Persempadanan bahagian pilihan raya termasuk dalam bidang kajian geografi pilihan raya yang akan menentukan geopolitik atau penguasaan sesuatu pihak di kawasan, negeri, negara atau rantau tertentu. Di samping mengambil perhatian tentang wajarnya semua pemilih diberi peluang yang semunasabahnya mudah untuk pergi mengundi, bahagian-bahagian pilihan raya patutlah disempadankan supaya tidak merentasi sempadan negeri dan patutlah juga diberikan perhatian kepada kesulitan bahagian pilihan raya Negeri merentasi sempadan bahagian-bahagian pilihan raya persekutuan. Akibat daripada persempadanan semula ini, banyak isu yang telah dibangkitkan sama ada dari pandangan ahli politik atau orang awam mengenai akibat perubahan sempadan tersebut. Justeru adalah menjadi tujuan penulisan artikel ini untuk mengkaji persepsi pengundi terhadap perubahan persempadanan dengan menjadikan kawasan Parlimen Hulu Langat dan Serdang sebagai kajian kes.

ULASAN LITERATUR

Bagi geografi politik dan pilihan raya, Amer Saifude (2009; 2015) menjelaskan bahawa geografi pilihan raya ialah satu bidang kajian mengenai perbezaan aspek geografi seperti kawasan, persempadanan, kependudukan, pembangunan dan pengaruh ekonomi terhadap trend politik kewilayahan. Aspek utama dalam kajian geografi pilihan raya ialah pengaruh proses politik dalam ruang geografi. Dalam erti kata lain, geografi pilihan raya menekankan aspek analisis geografi dalam pilihan raya iaitu kajian tentang pola ruang dan kuasa dalam pengundian serta pengaruh faktor sejarah, sosiologi, ekonomi dan faktor setempat terhadap tingkah laku pengundi dan keputusan pilihan raya di sesuatu kawasan. Faktor yang dikaji adalah untuk mengetahui sejauh mana aspek geografi manusia mempengaruhi pola sokongan sesebuah parti politik. Faktor geografi juga boleh mempengaruhi sesebuah parti politik membuat dasar/rancangan dan strategi mereka untuk mengekalkan sokongan di kawasan lemah atau faktor yang menggalakkan wakil rakyat menyokong keputusan untuk kepentingan pengundi di kawasan tersebut (Amer Saifude, 2015).

Junaidi dan Mohd Faiz (2011) dan Junaidi et al. (2012a) dalam kajian geografi pilihan raya DUN Galas, Kelantan menjelaskan bahawa isu negeri dan nasional seperti isu tuntutan royalti minyak, kenaikan harga petrol, pembinaan Menara Warisan dan kes perbicaraan salah laku Ketua Pembangkang, tidak mempengaruhi pilihan politik pengundi di kawasan ini. Sebaliknya, isu setempat seperti hak milik tanah; perumahan; pembangunan infrastruktur setempat; penerokaan tanah; pencemaran; perubahan landskap alam sekitar Lojing dan pemaparan janji-janji pembangunan yang sedang dan telah dilaksanakan oleh kerajaan pusat telah memberi kelebihan kepada BN untuk menjuarai 'isu-isu rakyat' di Galas. Faktor kemenangan juga dikaitkan dengan kepemimpinan Pengarah Pilihan Raya DUN Galas iaitu Tengku Razaleigh Hamzah dan keberkesanan strategi kempen bersemuka dengan pengundi. Dari segi pola pengundian pula menunjukkan peningkatan jumlah undi yang diterima oleh calon Barisan Nasional (BN) bagi kesemua lokasi dan etnik.

Noraniza (2014) dalam artikel "Governmentaliti dalam Geografi Manusia" menjelaskan bahawa governmentaliti merujuk pada "kerajaan", "cara berfikir" dan "kewajaran" yang memperkatakan bagaimana manusia berfikir tentang mentadbir melalui cara berfikir berbeza tentang kerajaan dengan perwakilan dalam badan-badan pengetahuan (yang merujuk pada set lengkap dalam konsep, istilah dan aktiviti-aktiviti yang membentuk satu bidang profesional), sistem kepercayaan dan pandangan yang manusia adalah terlibat. Governmentaliti membangunkan pemahaman baru berkenaan kuasa dan menekankan pada individu sebagai agen bebas dan edaran serta pengeluaran pengetahuan sebagai rejim kebenaran.

Junaidi et al. (2015a) dalam kajian "Pengaruh Geopolitik Populer Terhadap Gelagat Politik Pengundi Muda Universiti Awam di Lembah Klang" mendapati bahawa medium geopolitik populer kartun paling berkesan dan masih berpengaruh dalam menentukan persepsi dan pilihan politik responden kerana grafik

yang menarik serta mempunyai unsur motif yang mudah difahami serta dapat mempengaruhi minda responden untuk memahami sesuatu isu politik. Geopolitik popular memainkan peranan penting untuk membangkitkan kesedaran terhadap sesuatu konflik politik. Geopolitik popular juga dapat memberikan peluang kepada semua pihak untuk membuat pertimbangan rasional terhadap keputusan dan impak sesuatu isu. Namun demikian geopolitik popular merupakan medium propaganda yang berkesan dalam mempengaruhi persepsi dan partisipasi politik. Justeru, kajian ini akan cuba mengaitkan pengaruh kuasa maklumat politik yang disampaikan melalui media lagu, filem dan kartun yang membentuk geopolitik popular dengan terhadap gelagat politik pengundi muda (pelajar universiti awam) iaitu dari segi partisipasi, persepsi dan sokongan kepada parti politik.

Junaidi et al. (2016) dalam kajian geografi pilihan raya kawasan DUN Manir, Terengganu mendapati bahawa faktor idealisme atau fahaman keislaman dan perkauman Melayu yang kuat dan sehati, ketokohan calon, faktor sosiologi atau kekeluargaan, faktor anak tempatan, faktor kekuatan jentera parti dan faktor isu semasa dan setempat mempengaruhi sokongan pengundi kepada PAS dan BN/UMNO mengikut kawasan-kawasan daerah mengundi tertentu. Pengundi di kawasan DUN Manir ini yang tidak terlalu ramai (tidak lebih 15,000 orang pengundi pada PRU 2013), lebih ramai bersikap partisan turun-temurun dalam keluarga masing-masing serta pengundi atas pagar yang agak minimum menyebabkan jentera parti berkempen untuk mengukuhkan sokongan ahli parti sahaja. Meskipun kawasan DUN Manir dimenangi PAS terus-menerus sejak PRU 1990-2013 iaitu selama 6 penggal berturut-turut namun dengan majoriti yang kurang 500 undi setiap pilihan raya tersebut (kecuali PRU 1999 dan 2013) membuktikan kawasan ini masih mampu sama ada kekal dimenangi PAS ataupun masih dapat ditawan oleh BN/UMNO. Justeru, kawasan yang marginal ini menarik untuk dikaji atau dianalisis terhadap perubahan persempadanan bahagian pilihan raya, komposisi etnik pengundi, keputusan pilihan raya, faktor kemenangan atau kekalahan dan pola pengundian untuk kegunaan dan rujukan parti politik mahupun ahli akademik dan pihak berkuasa/kerajaan kelak.

Junaidi (2016) dalam kajian analisis geografi pilihan raya, sosiopolitik dan sosiobudaya di kawasan Parlimen Bagan Serai, Negeri Perak Darul Ridzuan mendapati kawasan Parlimen Bagan Serai merupakan kawasan luar bandar yang dihuni majoriti Melayu terutamanya berketurunan Banjar yang berasal daripada Indonesia mempunyai sokongan kepada BN dan PAS/PKR yang seimbang, namun kedua-dua parti politik tersebut mempunyai penyokong atau kubu kuat di kawasan Daerah Mengundi tertentu iaitu BN di Alor Pongsu, Matang Gerdu, Changkat Lobak, Parit Simpang Lima, Kedai Dua, Pandak Puteh, Kubu Gajah, Kota Bandung, Telok Medan, Jalan Gula, Kampong Dew, Matang Jelutong dan Pondok Tanjung Barat manakala PAS/PKR di Mesjid Tinggi, Parit Gabis, Jalan Baharu, Parit Haji Amin, Gunong Semanggol dan Parit Haji Taib. Kawasan Parlimen ini juga mengalami persempadanan semula kawasan pilihan raya di samping merupakan tempat penubuhan PAS iaitu di Gunung Semanggol. Faktor identifikasi parti, ideologi keagamaan Islam, politik pembangunan, isu semasa dan faktor calon mempengaruhi sokongan pengundi kepada parti politik yang bertanding mengikut kawasan-kawasan daerah mengundi tertentu. Justeru, kawasan ini menarik untuk dianalisis mengenai perubahan persempadanan bahagian pilihan raya, keputusan pilihan raya, faktor kemenangan atau kekalahan dan pola pengundian untuk kegunaan dan rujukan parti politik mahupun ahli akademik dan pihak berkuasa/kerajaan kelak.

Junaidi (2017) dalam kajian "Geografi Pilihan Raya Negeri Pulau Pinang: Analisis Prestasi MCA dan DAP dalam Pilihan Raya Umum (PRU) 2013" mendapati keputusan PRU-13 menunjukkan perubahan corak pengundian yang dipengaruhi oleh senario yang berlaku dalam persekitaran sosial, ekonomi dan politik. Negeri Pulau Pinang merupakan negeri yang mempunyai ramai pengundi Cina iaitu 53.38 peratus. Secara keseluruhannya, MCA tewas di kesemua kerusi DUN di Pulau Pinang manakala DAP pula menang di 19 kerusi DUN di Pulau Pinang. Justeru, keputusan PRU tersebut dikaitkan dengan sokongan padu pengundi Cina kepada parti-parti dalam Pakatan Rakyat kerana budaya politik etnik Cina yang menunjukkan mereka mempunyai pemikiran politik yang dinamik serta terbuka dalam memilih parti atau calon yang bertanding dalam pilihan raya tersebut. Faktor sokongan etnik Cina kepada parti politik lebih bersifat universal iaitu mementingkan isu nasional seperti isu rasuah, keadilan dan ketelusan berbanding isu lokal/setempat. Mereka juga bersifat 'berani berubah' secara total atau disebut sebagai 'tsunami politik' dengan memecah tembok 'status quo' BN.

Bagi aplikasi GIS dalam kajian politik dan pilihan raya, Quek (2001) dalam kajian analisis keputusan pilihan raya umum di negeri Terengganu bagi tahun 1959 hingga 1999 melalui kaedah Sistem Maklumat Geografi (GIS) mendapati kekuatan BN di kawasan Parlimen dan DUN semakin merosot manakala kekuatan PAS semakin meningkat. Terdapat banyak faktor yang mempengaruhi pola taburan sedemikian antaranya ialah faktor ekonomi, faktor agama, faktor politik dan faktor parti. Hasil kajian juga menunjukkan

perubahan politik di negeri Terengganu disebabkan kesedaran politik yang semakin tinggi dalam kalangan masyarakat Terengganu terutamanya golongan muda.

Rosmadi (2006) menyatakan sebelum ini kajian pilihan raya dan tingkah laku pengundian banyak dilakukan tanpa mengambil kira elemen ruangan dan keputusan pilihan raya dan tingkah laku mengundi di sesuatu kawasan merupakan satu fenomena yang mempunyai pertalian ruangan. Oleh itu, kajian sifat-sifat ruangan dan pertalian antara ruangan yang mempengaruhi keputusan pilihan raya merupakan satu aspek penting. Dalam analisis ruangan corak pengundian di Malaysia ini, aplikasi geografi politik dan Sistem Maklumat Geografi (GIS) digunakan bagi memperlihatkan corak ruangan di suatu kawasan pilihan raya dan analisis ini juga ditambah dengan analisis statistik. Sistem Maklumat Geografi (GIS) dilihat sebagai satu teknologi pengurusan maklumat ruangan yang cekap pada era teknologi maklumat. Kebanyakan pengurusan sistem maklumat sebelum ini merangkumi pangkalan data berupa atribut sahaja. Sementara GIS mempunyai pangkalan data atribut dan bersifat ruang. Maklumat pengundian dan pilihan raya seperti sempadan pilihan raya DUN dan parlimen, calon-calon, data pengundi, senarai pemilih yang banyak dapat diuruskan dalam masa yang singkat dengan menggunakan GIS.

Rosmadi et al. (2012) menyatakan bahawa Sistem Maklumat Geografi (GIS) merupakan salah satu teknologi maklumat yang berkembang begitu pesat dengan mengaplikasikan bidang politik pilihan raya bagi pembentukan model ruangan. Model ruangan membolehkan kita melihat dan meramalkan corak pilihan raya dengan lebih berkesan lagi dari sudut ruangan. Model ruangan pengundian yang akan dibentuk dapat memenuhi kedua-dua bidang iaitu ruang dan bukan ruangan dengan integrasi GIS untuk menjalankan analisis ruangan bersama dengan analisis regresi dalam pembentukan model.

Rosmadi et al. (2013b) menjelaskan bahawa perkembangan sistem maklumat geografi (GIS) mutakhir ini, secara tidak langsung telah meningkatkan penggunaan teknik tersebut dalam proses pilihan raya. Aplikasi ini berupaya mengesan, misalnya elemen kejanggalan dalam bentuk gerimander dalam proses persempadanan semula konstituensi. Analisis geospasial dalam sistem maklumat geografi telah digunakan untuk mengukur indeks kepadatan DUN yang dikaitkan dengan kesan gerimander. Hasil kajian menunjukkan 16 DUN di Kedah telah berlaku gerimander dengan bacaan indeks kepadatan yang rendah, iaitu antara 0.1 sehingga 0.5. Ini membuktikan bahawa telah berlaku gerimander dalam proses pilihan raya di Malaysia.

Kajian oleh Fadilah (2015) dalam kajian 'Konstruk Persempadanan Etnik dalam Pilihan raya: Kajian Kes Etnik Kadazandusun di Sabah' telah menggunakan aplikasi GIS (Sistem Maklumat Geografi) sebagai alat bantu dalam penganalisisan data ruangan yang berkaitan. Beliau menjelaskan bahawa indikator etnik menjadi salah satu kriteria penting dalam menentukan persempadanan pilihan raya. Namun, tidak dinyatakan secara jelas dalam perubahan persempadanan pilihan raya yang biasanya akan diwakili oleh jumlah penduduk keseluruhan. Penggunaan data daripada indikator etnik berkenaan jelas memberi impak kepada penentuan persempadanan ruangan politik, terutamanya DUN di Sabah dan secara tidak langsung memperlihatkan penerapan konsep 'racial gerrymandering' ada diaplikasikan di Sabah. Jika dianalisis secara terperinci, perubahan ruangan yang ada juga melibatkan perubahan nama kerusi kawasan Parlimen dan jelas menunjukkan bahawa setiap Parlimen yang ada telah menggunakan nama daerah pentadbiran itu sendiri untuk mewakili kerusi berkenaan. Sebelum perubahan persempadanan 2003, semua kerusi parlimen yang diwakili oleh etnik Kadazandusun diwakili berdasarkan nama daerah pentadbiran kecuali Ranau yang dikenali sebagai parlimen Kinabalu, akan tetapi pada pilihan raya 2004, nama Kinabalu telah digantikan dengan Ranau.

Rosmadi (2015) menyatakan pembangunan aplikasi GIS di Malaysia dilihat sangat berkembang pesat dan menggalakkan pada masa akan datang. Pada hari ini semua mahukan GIS. Akronim GIS semakin menjadi sebutan bukan sahaja kepada pengguna tegar GIS tetapi juga kepada mereka yang luar di lingkungan GIS seperti ahli perniagaan, ahli politik, ahli sejarawan dan orang ramai. Penglibatan vendor utama membuktikan fakta bahawa GIS dilihat sebagai salah satu kebangkitan teknologi baru dalam pasaran informasi dan teknologi komputer. GIS merupakan satu alat multi disiplin untuk pengurusan data ruangan. GIS sememangnya rumit kerana keperluan integrasi data dari pelbagai sumber. Pelbagai pembangunan dan pembaharuan dapat dicapai hasil dari penggunaan GIS.

Bagi kajian persempadanan bahagian pilihan raya, Brown (2005) melihat kepada faktor etnik yang menjadi asas kepada persempadanan semula kawasan pilihan raya pada tahun 2003 dan corak pengundian dalam lima pilihan raya umum bermula pada tahun 1986 hingga 2004. Beliau membincangkan berkaitan dengan proses persempadanan semula yang mengurangkan bias etnik dalam kawasan pilihan raya tetapi sebaliknya meningkatkan ketidakseimbangan dalam saiz kawasan pilihan raya. Beliau juga berpendapat faktor etnik penting dalam mencorakkan sokongan kepada parti-parti politik yang bertanding. Sothi (1992)

menjelaskan parti yang menguasai sesuatu kerajaan dapat memastikan persempadanan semula bahagian pilihan raya menguntungkan parti tersebut dari segi pertambahan kerusi ataupun pembentukan bahagian pilihan raya yang dapat memenangkan parti tersebut.

Syed Azman (2003) menjelaskan persempadanan semula bahagian pilihan raya negeri-negeri Tanah Melayu 2003 adalah bias dan memihak kepada parti pemerintah seterusnya melanggar prinsip persempadanan bahagian pilihan raya yang terkandung dalam Perlembagaan Persekutuan. Lim (2003) dalam kajiannya mengenai kaitan antara persempadanan kawasan pilihan raya dengan pengukuhan kuasa UMNO telah mendapati sepanjang proses persempadanan yang telah dilakukan ianya tetap memberi keuntungan kepada parti UMNO di mana perwakilan parti ini di dalam Parlimen sentiasa melebihi 2/3. Ini dapat dibuktikan melalui pilihan raya yang dilakukan menunjukkan UMNO menjadi pilihan yang utama bagi orang Melayu. Walaupun dalam pilihan raya 1999 peratus sokongan terhadap parti ini sedikit menurun namun UMNO masih lagi menjadi *super power* kerana keterikatannya dalam Barisan Nasional. Norelfaedyla (2005) dalam kajian persempadanan semula bahagian pilihan raya DUN Kajang 2003 mendapati bahawa persempadanan semula tersebut telah membawa banyak perubahan kepada corak pengundian rakyat di kawasan kajian.

Ong (2005) mendapati persempadanan semula bahagian pilihan raya di Kedah tidak mengikut prinsip persempadanan yang mengambil kira sempadan pentadbiran pejabat tanah negeri, keseimbangan populasi dan nisbah pengundi antara bandar dan luar bandar. Persempadanan semula tersebut juga didapati menguntungkan seterusnya dapat memenangkan parti pemerintah (BN) pada pilihan raya umum akan datang apabila kemasukan DUN Gurun yang mempunyai pengundi yang beretnik campuran (asal dalam Parlimen Merbok, BN menang dengan majoriti 5233 undi dalam PRU 1999) ke dalam Parlimen Yan (dikenali sebagai Jerai selepas persempadanan 2003) (PAS menang dengan majoriti 182 undi dalam PRU 1999) dan juga kemasukan DUN Derga yang mempunyai pengundi majoriti etnik Cina (asal dalam Parlimen Alor Setar, BN menang dengan majoriti 5456 undi dalam PRU 1999) ke dalam Parlimen Pokok Sena (PAS menang dengan majoriti 3637 undi).

Junaidi et al. (2012b dan 2012c) persempadanan semula kawasan pilihan raya 2003 menyebabkan berlakunya perubahan bilangan pemilih secara keseluruhan, perubahan bilangan pemilih mengikut kaum, perubahan kedudukan dan pertambahan serta pengurangan daerah mengundi, pertambahan kerusi DUN/konstituensi, perubahan kedudukan DUN dalam kawasan Parlimen dan memberi kesan terhadap keputusan pilihan raya. Persempadanan semula menyebabkan DUN Kajang dibahagikan kepada 2 kawasan iaitu DUN Kajang dan DUN Bangi dan digunapakai dalam Pilihan Raya Umum 2004 dan 2008. Persempadanan semula tersebut juga memberi kesan kepada keputusan pilihan raya umum 2004 di kawasan kajian dengan memberi kelebihan kepada parti peneraju Kerajaan Negeri dan Persekutuan iaitu Barisan Nasional (BN) namun ia berubah pada Pilihan Raya Umum (PRU) 2008.

Rosmadi et al. (2013a) dalam analisis geospasial sistem maklumat geografi pengukuran indeks kepadatan DUN yang dikaitkan dengan kesan gerimander menunjukkan 16 DUN di Kedah telah berlaku gerimander dengan bacaan indeks kepadatan yang rendah, iaitu antara 0.1 sehingga 0.5. Ini membuktikan bahawa telah berlaku gerimander dalam proses pilihan raya di Malaysia. Gerimander boleh memberi impak negatif dalam proses pilihan raya negara. Oleh sebab itu, dalam proses persempadanan semula kesan gerimander wajar diambil kira oleh pihak yang bertanggungjawab terutamanya Suruhanjaya Pilihan Raya supaya perjalanan pilihan raya lebih telus dan demokratik.

SUARAM (2013) menyatakan persempadanan bahagian pilihan raya Malaysia setakat tahun 2013 masih perlu diperbaiki dari segi bentuk dan kaedah serta kuasa pihak yang terlibat dengan urusan persempadanan tersebut agar ianya lebih adil, mematuhi prinsip Perlembagaan Persekutuan dan boleh dipercayai oleh semua pihak. Sezali (2013) dalam kajian 'Tahap amalan gerimander dalam persempadanan bahagian pilihan raya: kes persempadanan Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang' mendapati wujud amalan gerimander dengan purata indeks persempadanan 0.7116, iaitu pada tahap amalan gerimander yang lemah. Tahap amalan gerimander yang amat kuat ialah antara 0.0 hingga 0.2 iaitu persempadanan yang bias dan tidak adil manakala tahap amalan gerimander yang amat lemah ialah antara 0.8 hingga 1.0 iaitu persempadanan yang neutral dan mematuhi prinsip persempadanan. Ini menunjukkan tahap persempadanan bahagian pilihan raya oleh SPR masih mematuhi prinsip persempadanan bahagian pilihan raya seperti mana yang termaktub dalam Perlembagaan Persekutuan.

Zulkifli (2013) menjelaskan pada tahun 2003, BN telah mempraktikkan 'gerrymandering' dengan mengarahkan SPR mempersempadankan semula parlimen. Ketika itulah berlaku penambahan kepada kerusi parlimen yang dikuasai BN. Paling ketara kawasan majoriti penduduknya bukan Islam dipecahkan kepada

beberapa parlimen sehingga bertambahnya kerusi MCA dan MIC yang merupakan parti komponen BN. BN sedar kaum bukan Islam ketika itu hanya bergantung kepada MCA, MIC dan parti-parti komponen lain di Malaysia Timur sahaja. Inilah sebenarnya punca mengapa kerusi Melayu dilihat semakin berkurang di parlimen. Hazeeq (2015) menyatakan persempadanan semula bahagian pilihan raya Malaysia yang sepatutnya perlu dilakukan oleh SPR pada tahun 2011 perlu dilaksanakan segera untuk menghasilkan peta kawasan sempadan yang bersesuaian dengan peningkatan jumlah pengundi serta pertumbuhan kawasan perumahan dan rebakan perbandaran yang semakin meluas.

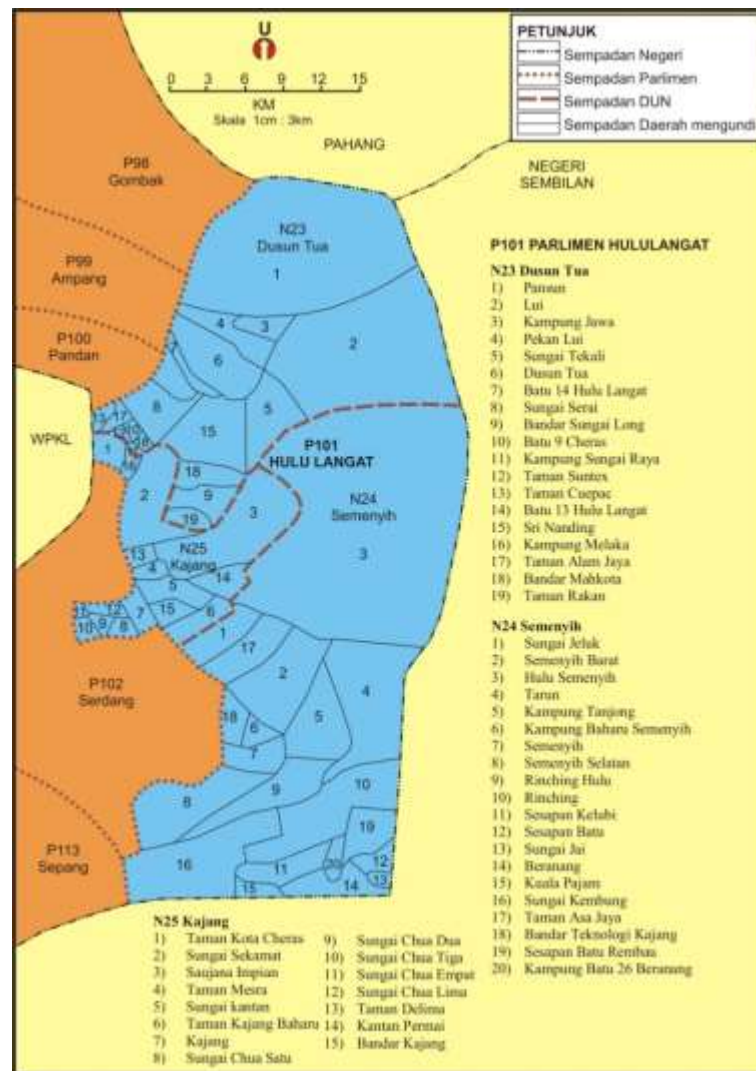
Junaidi et al. (2015b) dalam kajian impak persempadanan semula bahagian pilihan raya DUN Sarawak mendapati bahawa persempadanan semula bahagian pilihan raya telah mengubah landskap sosioekonomi dan sosiopolitik di bumi kenyalang ini. Dengan adanya penambahan kerusi DUN di Sarawak ini maka peruntukan pembangunan di sesuatu kawasan terutamanya di 11 kawasan yang baru diwujudkan akan lebih fokus dan akan merencanakan pembangunan infrastruktur terutamanya di kawasan luar bandar. Dengan faktor geografi seperti lokasi, jarak, ketersampaian, kejiranan, kawasan, budaya persekitaran memerlukan negeri Sarawak untuk berkembang maju dari semasa ke semasa. Proses pembangunan sepatutnya mengambil masa yang lama namun dengan kesungguhan kerajaan, penerokaan sumber alam yang sebaiknya dan mentaliti rakyat yang baik, positif serta berusaha untuk maju ke hadapan maka adalah tidak mustahil suatu hari nanti negeri Sarawak akan muncul sebagai negeri yang berkembang maju dan dinamik seiring dengan perkembangan fizikal dan komunikasi maklumat. Zin (2016) menyatakan persempadanan semula bahagian pilihan raya Malaysia 2016 sangat penting kerana suasana politik pada masa kini yang menarik. Beliau menyatakan lagi bahawa SPR telah membuka ruang bantahan sebaiknya kepada semua pihak agar persempadanan baru nanti dapat mewakili suara rakyat di Parlimen seterusnya membentuk suasana kehidupan masyarakat yang demokratik dan harmonis.

Wan Mazlina et al. (2017) dalam kajian 'Pengukuran Elemen Ruangan Dalam Mempengaruhi Persempadanan Semula Pilihan Raya Di Parlimen Selangor' mendapati bahawa pengukuran elemen ruangan yang melibatkan indeks kepadatan khususnya membuktikan penggunaan geospasial lebih efisien dipraktikkan dalam sistem demokrasi moden kini. Jumlah kepadatan penduduk yang diguna pakai SPR sudah tidak relevan jika dibandingkan dengan penggunaan indeks kepadatan bagi menentukan sempadan sesebuah bahagian pilihan raya. Kepadatan bentuk yang memberi bacaan indeks kepadatan yang tinggi boleh menyangkal isu gerimander dalam persempadanan semula yang dibuat. Selain itu, keseimbangan dalam pilihan raya juga penting terutamanya bagi pengundi yang memilih calon dan parti tertentu. Tahap keseimbangan akan tercapai sekiranya peratus undi dan kerusi adalah sama. Aplikasi GIS digunakan dalam analisis geospasial bagi mengukur tahap kepadatan serta melihat kepada kekompakan dan kejanggalan pada bentuk peta pilihan raya. Ini secara tidak langsung dapat mengesan berlakunya amalan gerimander pada kawasan tersebut. Kaedah ini dapat membantu meningkatkan kualiti data terutamanya dalam membuat persempadanan semula. Oleh itu, elemen ruangan sepatutnya dijadikan asas dalam membuat persempadanan semula di Malaysia.

METOD DAN KAWASAN KAJIAN

Kajian ini menggunakan kaedah soal selidik di lapangan terhadap 300 responden iaitu masing-masing 150 responden yang layak mengundi iaitu yang berumur 21 tahun dan ke atas di kawasan Parlimen Hulu Langat dan Serdang dan rujukan sumber sekunder yang merangkumi analisis kandungan buku-buku rujukan akademik, artikel jurnal, kertas seminar dan persidangan, akhbar dan juga bahan-bahan daripada sumber atas talian/online atau internet/blog yang berkenaan.

Kawasan Parlimen Hulu Langat mempunyai 3 DUN iaitu DUN Kajang, Semenyih dan Dusun Tua. Kawasan ini merangkumi kawasan pekan, bandar, perkampungan Melayu tradisi, perkampungan Cina tradisi, estet India, kawasan perumahan kos rendah, kawasan perumahan kos sederhana, kawasan perumahan kos tinggi dan juga kawasan tanah kosong iaitu hutan dan bukit bukau. Bagi tahun 2016, persempadanan semula pada tahun 2003 masih dikekalkan termasuk kawasan Parlimen Hulu Langat (P.101). Parlimen ini masih mengekalkan DUN Dusun Tua (N.23), Semenyih (N.24) dan Kajang (N.25) (Lihat Rajah 1: Peta Persempadanan kawasan Daerah Mengundi (DM) dan Dewan Undangan Negeri (DUN) dalam Parlimen Hulu Langat).

Rajah 1 Peta persempadanan kawasan daerah mengundi (DM) dan dewan undangan negeri (DUN) dalam parlimen Hulu Langat

Sumber: Diubahsuai daripada Pelan Warta (PW) Parlimen Hulu Langat (2016)

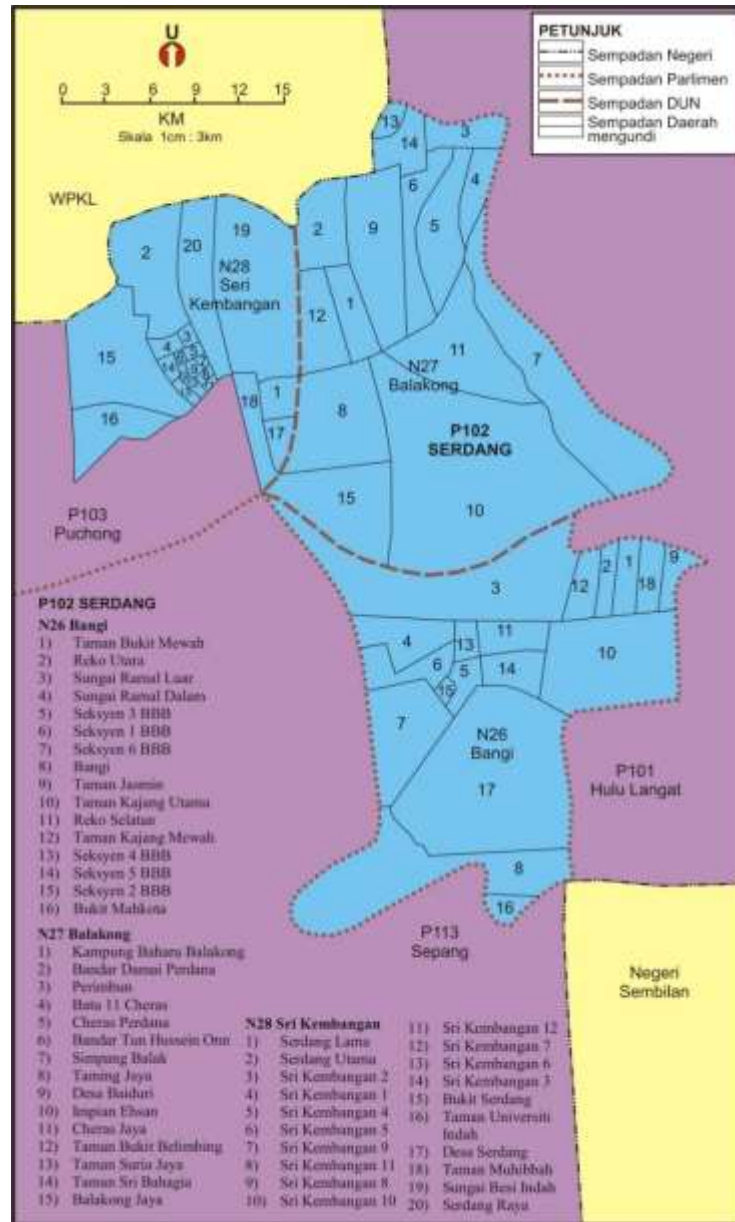
Bagi DUN Dusun Tua, kawasan yang terlibat adalah Pansun dengan jumlah pengundi seramai 1,916 orang, Lui (1,827), Kampung Jawa (694), Pekan Lui (1,168), Sungai Tekali (1,095), Dusun Tua (2,554), Batu 14 Hulu Langat (2,011), Sungai Serai (2,430), Bandar Sungai Long (5,972), Batu 9 Cheras (3,034), Kampung Sungai Raya (1,827), Taman Suntex (2,202), Taman Cuepac (6,940), Batu 13 Hulu Langat (2,079), Sri Nanding (3,135), Kampung Melaka (1,715), Taman Alam Jaya (2,794), Bandar Mahkota (2,866), dan Taman Rakan (1,027). Ini menjadikan jumlah keseluruhan pemilih di DUN Dusun Tua adalah seramai 47,286 orang pemilih. Bagi DUN Semenyih pula meliputi Sungai Jeluk iaitu seramai 1,422 orang pemilih, Semenyih Barat (3,252), Hulu Semenyih (2,046), Tarun (765), Kampung Tanjong (2,736), Kampung Baharu Semenyih (3,101), Pekan Semenyih (2,393), Semenyih Selatan (2,147), Kampung Rinching (671), Bandar Rinching Seksyen 1 – 4 (2,527), Sesapan Kelubi (577), Sesapan Batu (917), Sungai Jai (665), Beranang (860), Kuala Pajam (912), Sungai Kerbung (1,489), Taman Asa Jaya (1,527), Bandar Teknologi Kajang (2,544), Sesapan Batu Rembau (637), Kampung Batu 26 Beranang (787), Kajang Perdana (2,889), Penjara Kajang (865), Semenyih Indah (1,896), Bandar Rinching Seksyen 5 – 6 (2,021) dan Bandar Tasik Kesuma (2,824). Ini menjadikan jumlah keseluruhan DUN Semenyih adalah 42,470 orang pemilih (Suruhanjaya Pilihan Raya Malaysia, 2016).

DUN Kajang pula meliputi Taman Kota Cheras dengan seramai 3,704 orang pemilih, Sungai Sekamat (4,781), Saujana Impian (2,155), Taman Mesra (1,304), Sungai Kantan (2,506), Taman Kajang Baharu (3,744), Kajang (1,446), Sungai Chua Satu (4,370), Sungai Chua Dua (2,574), Sungai Chua Tiga (659),

Sungai Chua Empat (1,210), Sungai Chua Lima (1,815), Taman Delima (1,715), Kantan Permai (3,658), Bandar Kajang (2,015) dan Batu 10 Cheras (1,562). Ini menjadikan jumlah DUN Kajang adalah seramai 39,218 daftar pemilih (Suruhanjaya Pilihan Raya Malaysia, 2016). Jumlah keseluruhan pemilih bagi kawasan Parlimen Hulu Langat ialah 127,537 orang dengan 52.74 peratus etnik Melayu, 34.27 peratus Cina, 11.32 peratus India dan 1.67 peratus etnik-etnik lain (*Dewan Masyarakat*, 2013).

Kawasan Parlimen Serdang pula mempunyai 3 DUN iaitu DUN Bangi, Balakong dan Seri Kembangan. Kawasan ini merangkumi kawasan pekan, bandar, perkampungan Melayu tradisi, perkampungan Cina tradisi, estet India, kawasan perumahan kos rendah, kawasan perumahan kos sederhana, kawasan perumahan kos tinggi dan juga kawasan tanah kosong iaitu hutan dan bukit bukau. Bagi tahun 2016, persempadanan semula pada tahun 2003 masih dikekalkan termasuk kawasan Parlimen Serdang (P.102). Parlimen ini masih mengekalkan DUN Bangi (N.26), Balakong (N.27) dan Sri Kembangan (N.28) (Lihat Rajah 2: Peta Persempadanan kawasan Daerah Mengundi (DM) dan Dewan Undangan Negeri (DUN) dalam Parlimen Serdang). Bagi DUN Bangi, kawasan yang terlibat adalah Taman Bukit Mewah dengan jumlah pengundi seramai 2,815 orang, Reko Utara (1,337), Sungai Ramal Luar (3,853), Sungai Ramal Dalam (1,965), Seksyen 3 BBB (3,621), Seksyen 1 BBB (3,565), Seksyen 6 BBB (4,206), Bangi (3,731), Taman Jasmin (2,477), Taman Kajang Utama (2,976), Reko Selatan (2,328), Taman Kajang Mewah (2,955), Seksyen 4 BBB (3,652), Seksyen 5 BBB (2,799), Seksyen 2 BBB (2,103), Bukit Mahkota (2,518), Universiti Kebangsaan Malaysia (1,249), Bukit Kajang Baru (3,878), Seksyen 7, 8 dan 9 BBB (3,092) dan Kajang Prima (882). Ini menjadikan jumlah keseluruhan pemilih di DUN Bangi adalah seramai 56,002 daftar pemilih.

Bagi DUN Balakong pula meliputi Kampung Baharu Balakong iaitu seramai 1,840 daftar pemilih, Bandar Damai Perdana (2,717), Perimbun (5,405), Batu 11 Cheras (3,705), Cheras Perdana (4,656), Bandar Tun Hussein Onn (3,347), Simpang Balak (2,346), Taming Jaya (3,563), Desa Baiduri (3,312), Impian Ehsan (3,177), Cheras Jaya (3,055), Taman Bukit Belimbing (1,562), Taman Suria Jaya (1,909), Taman Sri Bahagia (3,131) dan Balakong Jaya (1,980). Ini menjadikan jumlah keseluruhan DUN Balakong adalah 45,705 daftar pemilih. DUN Seri Kembangan pula meliputi Serdang Lama dengan seramai 1,275 daftar pemilih, Serdang Utama (617), Seri Kembangan 2 (2,439), Seri Kembangan 1 (2,360), Seri Kembangan 4 (1,166), Seri Kembangan 5 (1,378), Seri Kembangan 9 (877), Seri Kembangan 11 (1,610), Seri Kembangan 8 (872), Seri Kembangan 10 (912), Seri Kembangan 12 (616), Seri Kembangan 7 (1,678), Seri Kembangan 6 (984), Seri Kembangan 3 (1,304), Bukit Serdang (5,168), Taman Universiti Indah (4,153), Desa Serdang (1,059), Taman Muhibbah (1,313), Sungai Besi Indah (3,981) dan Serdang Raya (3,544). Ini menjadikan jumlah DUN Seri Kembangan adalah seramai 37,306 daftar pemilih (Suruhanjaya Pilihan Raya Malaysia, 2016). Jumlah keseluruhan pemilih bagi kawasan Parlimen Serdang ialah 133,265 orang dengan 39.57 peratus etnik Melayu, 48.63 peratus Cina, 11.04 peratus India dan 0.76 peratus etnik-etnik lain (*Dewan Masyarakat*, 2013).

Rajah 2 Peta persempadanan kawasan daerah mengundi (DM) dan dewan undangan negeri (DUN) dalam parlimen Serdang

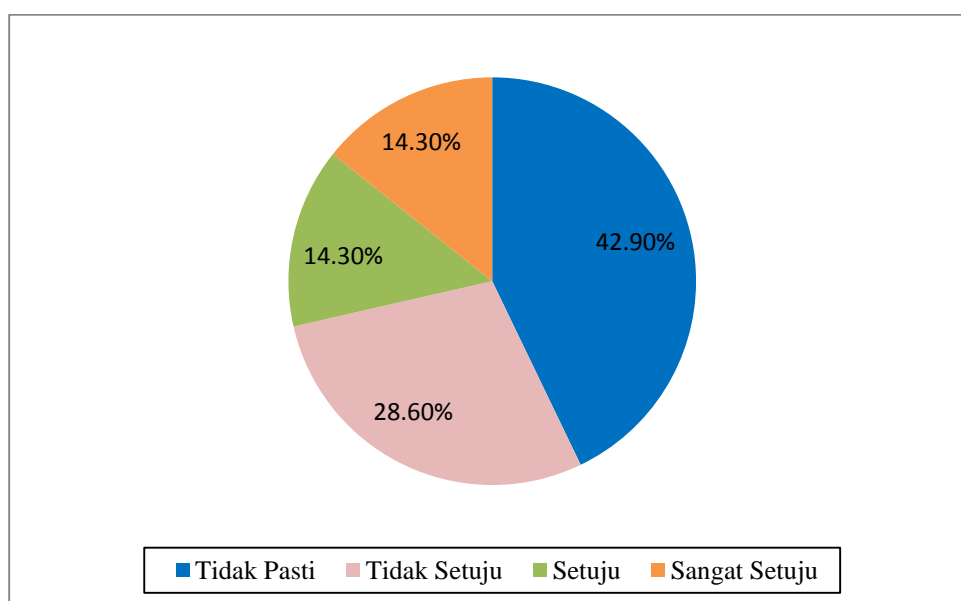
Sumber: Diubahsuai daripada Pelan Warta (PW) Parlimen Serdang (2016)

HASIL KAJIAN DAN PERBINCANGAN

Persetujuan Perubahan Sempadan

Persetujuan perubahan sempadan ini bermaksud tahap persetujuan responden terhadap perubahan sempadan bahagian pilihan raya daripada tahun 2003 yang akan diperbaharui pada tahun 2016. Persetujuan ini akan melihat tahap pengetahuan dan ilmu responden mengenai persempadanan semula bahagian pilihan raya tahun 2016. Berdasarkan hasil kajian yang dijalankan, jumlah peratus responden yang ‘tidak pasti’ terhadap persetujuan perubahan sempadan di Parlimen Hulu Langat adalah 18.2 peratus manakala peratus responden yang ‘tidak pasti’ terhadap persetujuan perubahan sempadan di Parlimen Serdang pula adalah 24.7 peratus. Sehubungan itu, peratus responden yang ‘tidak setuju’ terhadap persetujuan perubahan sempadan di Parlimen Hulu Langat adalah 14.8

peratus manakala peratus responden yang ‘tidak setuju’ terhadap persetujuan perubahan sempadan di Parlimen Serdang adalah 13.8 peratus. Di samping itu, peratus responden yang ‘setuju’ terhadap persetujuan perubahan sempadan di Parlimen Hulu Langat adalah 9.7 peratus manakala peratus responden yang ‘setuju’ terhadap persetujuan perubahan sempadan di Parlimen Serdang adalah 4.6 peratus. Walau bagaimanapun, peratus responden yang sangat setuju terhadap persetujuan perubahan sempadan di Parlimen Hulu Langat adalah 11.8 peratus manakala peratus responden yang ‘sangat setuju’ terhadap persetujuan perubahan sempadan di Parlimen Serdang adalah 2.5 peratus. Ini menjadikan peratus keseluruhan persetujuan perubahan persempadanan semula di Parlimen Hulu Langat dan Parlimen Serdang ialah 42.9 peratus mewakili ‘tidak pasti’ diikuti 28.6 peratus ‘tidak setuju’ dan seterusnya 14.3 peratus masing-masing adalah ‘setuju’ dan ‘sangat setuju’ (Rajah 3).

Rajah 3 Persetujuan terhadap perubahan sempadan

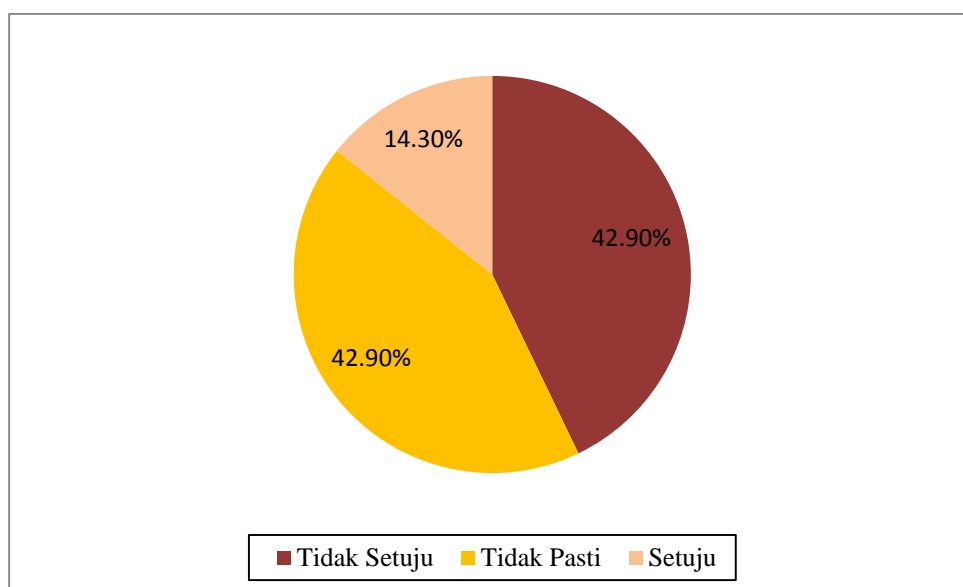
Sehubungan itu, hasil kajian yang telah dijalankan terhadap tahap persetujuan perubahan sempadan mendapati hampir keseluruhan berpendapat ‘tidak pasti’ sama ada perlu diteruskan atau tidak. Hal ini kerana, terdapat majoriti daripada mereka masih tidak tahu membuat keputusan berkenaan kesan dan akibat persempadanan semula pilihan raya 2016 diteruskan. Ini juga terjadi ekoran kurangnya pendedahan mengenai persempadanan semula serta kurangnya kempen yang dijalankan oleh parti-parti politik mengenai persempadanan semula. Oleh itu, mereka masih ragu-ragu dan tidak pasti mengenai sebab dan akibat kesan persempadanan semula bahagian pilihan raya tahun 2016.

Persempadanan Semula serta Kesesuaian Faktor Sosioekonomi dan Sosiopolitik pada Masa Kini

Sosioekonomi dan sosiopolitik merupakan dua perkara yang berbeza yang terdapat dalam sesebuah kelompok penduduk. Sosioekonomi merujuk pergerakan ekonomi dalam sesuatu kawasan yang berpenduduk serta sosiopolitik pula adalah pergerakan tahap politik yang berlaku di sesebuah kawasan yang mempunyai ketua atau wakil rakyat. Dua perkara ini penting dalam menentukan impak persempadanan semula bahagian pilihan raya tahun 2016.

Berdasarkan hasil kajian yang dijalankan, jumlah peratus responden yang ‘tidak setuju’ terhadap kesesuaian sosioekonomi dan sosiopolitik pada masa kini dengan perubahan sempadan di Parlimen Hulu Langat adalah 21.0 peratus manakala peratus responden yang ‘tidak setuju’ terhadap kesesuaian sosioekonomi dan sosiopolitik pada masa kini dengan perubahan sempadan di Parlimen Serdang pula adalah 21.9 peratus. Sehubungan itu, peratus responden yang ‘tidak pasti’ terhadap kesesuaian sosioekonomi dan sosiopolitik pada masa kini dengan perubahan sempadan di Parlimen Hulu Langat adalah 38.2 peratus manakala peratus responden yang ‘tidak pasti’ terhadap kesesuaian sosioekonomi dan sosiopolitik pada

masa kini dengan perubahan sempadan di Parlimen Serdang adalah 4.7 peratus. Di samping itu, peratus responden yang 'setuju' terhadap kesesuaian sosioekonomi dan sosiopolitik pada masa kini dengan perubahan sempadan di Parlimen Hulu Langat adalah 8.5 peratus manakala peratus responden yang 'setuju' terhadap kesesuaian sosioekonomi dan sosiopolitik pada masa kini dengan perubahan sempadan di Parlimen Serdang adalah 5.8 peratus. Ini menjadikan peratus terhadap pandangan 'persempadanan semula serta kesesuaian faktor sosioekonomi dan sosiopolitik pada masa kini' di Parlimen Hulu Langat dan Parlimen Serdang adalah 42.9 peratus mewakili pandangan 'tidak pasti' diikuti 42.9 peratus juga mewakili 'tidak setuju' dan 14.3 peratus mewakili 'setuju' (Rajah 4).

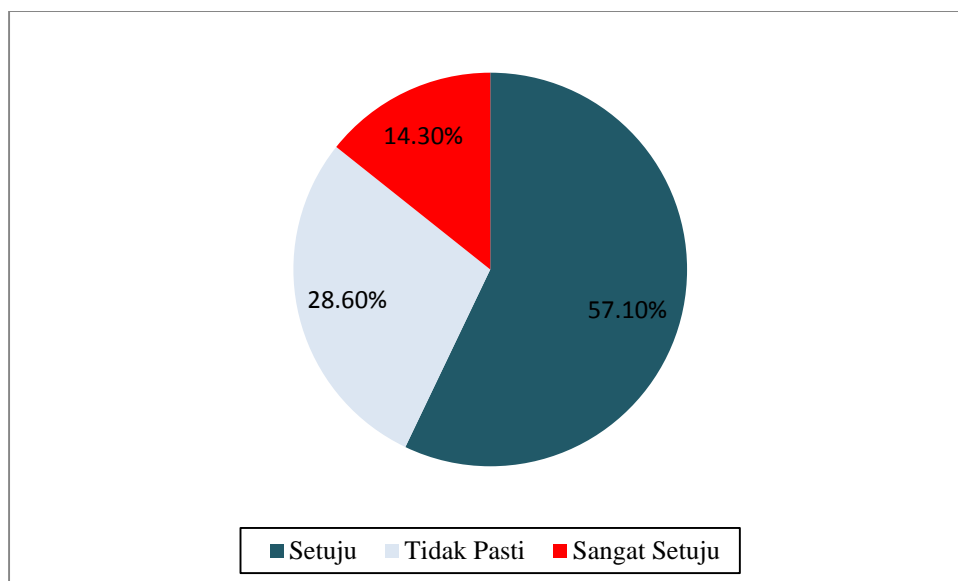
Rajah 4 Persempadanan semula serta kesesuaian faktor sosioekonomi dan sosiopolitik masa kini

Sehubungan itu, hasil kajian yang telah dijalankan ke atas kesesuaian tahap sosioekonomi dan sosiopolitik masa kini ke atas persempadanan semula mendapati pandangan 'tidak setuju' dan 'tidak pasti' mencatat paling tinggi. Ini kerana, responden masih kurang didedahkan mengenai persempadanan semula bahagian pilihan raya 2016. Oleh itu, mereka masih tidak mendapat kata putus terhadap proses yang masih lagi dalam peringkat pendengaran awam antara pembantah dengan pihak SPR.

Persempadanan Semula dan Berat Sebelah

Berat sebelah adalah suatu peribahasa yang digunakan oleh bangsa Melayu. Berat sebelah boleh diistilahkan tentang sesuatu pilihan yang hanya memihak pada sebelah pihak sahaja tanpa kata putus atau perbincangan yang dibuat pada masa yang sesuai. Biasanya berat sebelah adalah sokongan yang dibuat secara teruas tanpa usul periksa dan perbincangan yang sepatutnya. Berdasarkan hasil kajian yang dijalankan, jumlah peratus responden yang setuju terhadap "Berat Sebelah" perubahan sempadan di Parlimen Hulu Langat adalah 27.8 peratus manakala peratus responden yang 'setuju' terhadap "Berat Sebelah" perubahan sempadan di Parlimen Serdang pula adalah 29.3 peratus.

Sehubungan itu, peratus responden yang 'tidak pasti' terhadap "Berat Sebelah" perubahan sempadan di Parlimen Hulu Langat adalah 17.0 peratus manakala peratus responden yang 'tidak pasti' terhadap "Berat Sebelah" perubahan sempadan di Parlimen Serdang adalah 11.6 peratus. Di samping itu, peratus responden yang 'sangat setuju' terhadap "Berat Sebelah" perubahan sempadan di Parlimen Hulu Langat adalah 8.9 peratus manakala peratus responden yang 'sangat setuju' terhadap "Berat Sebelah" perubahan sempadan di Parlimen Serdang adalah 5.4 peratus. Ini menjadikan peratus keseluruhan pandangan tahap berat sebelah SPR dalam persempadanan semula di Parlimen Hulu Langat dan Parlimen Serdang adalah 57.1 peratus mewakili tahap 'setuju' diikuti 28.6 peratus 'tidak pasti' dan 14.3 peratus adalah 'sangat setuju' (Rajah 5).

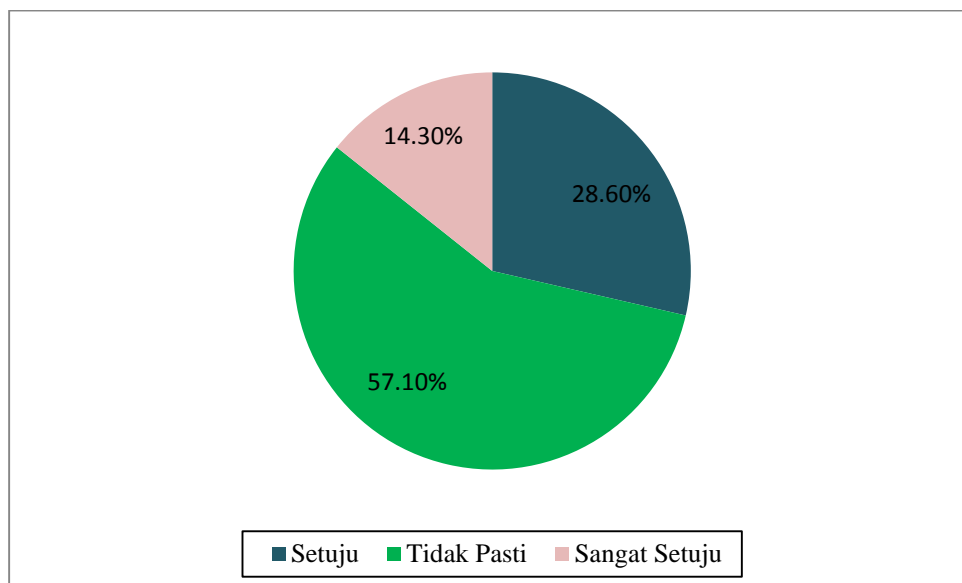
Rajah 5 Persempadanan semula dan berat sebelah

Di samping itu, hasil kajian yang telah dijalankan ke atas tahap berat sebelah SPR dalam menjalankan persempadanan semula bahagian pilihan raya tahun 2016 adalah majoriti responden menyatakan 'sangat setuju' terhadap pernyataan tersebut. Tahap ini disusuli dengan 'tidak pasti' dan kemudian 'sangat setuju' atas tindakan SPR tersebut. Jika dilihat daripada keterdedahan mereka terhadap persempadanan semula bahagian pilihan raya mendapati mereka membuat keputusan berpandukan suara orang ramai. Dalam erti kata lain, keputusan yang mereka buat adalah melalui persepsi dan buah mulut orang ramai tanpa usul periksa terlebih dahulu. Oleh itu, mereka lebih beranggapan bahawa tindakan SPR ke atas persempadanan semula adalah sekadar hanya menguntungkan sebelah pihak dan berat sebelah sesuatu parti.

Kesan *Gerrymandering*, *Disproportionality* dan *Malapportionment* Terhadap Ketidakadilan kepada Parti Pembangkang

Gerrymandering adalah suatu teori yang digunakan dalam bidang geografi pilihan raya dalam keadaan sesuatu ruang. *Gerrymandering* juga biasa digunakan pengkaji untuk membuktikan sesuatu bentuk sama ada menyerupai 'cicak' atau menyerupai 'bulatan penuh'. Bagi sesuatu bentuk yang menyerupai 'cicak' akan mempunyai suatu sandaran yang tertentu berbanding dengan bentuk bulatan penuh. *Disproportionality* pula adalah nisbah pengundi etnik dan lokasi perbandaran yang tidak seimbang manakala *malapportionment* pula adalah bias yang membawa kepada lebih jumlah kawasan pilihan raya yang memihak kepada parti tertentu.

Berdasarkan hasil kajian yang dijalankan, jumlah peratus responden yang 'tidak pasti' terhadap kesan *Gerrymandering*, *disproportionality* dan *malapportionment* terhadap ketidakadilan kepada Parti Pembangkang di Parlimen Hulu Langat adalah 29.0 peratus manakala peratus responden yang 'tidak pasti' terhadap kesan *Gerrymandering*, *disproportionality* dan *malapportionment* terhadap ketidakadilan kepada Parti Pembangkang di Parlimen Serdang pula adalah 28.1 peratus. Sehubungan itu, peratus responden yang 'setuju' terhadap kesan *Gerrymandering*, *disproportionality* dan *malapportionment* terhadap ketidakadilan kepada parti pembangkang di Parlimen Hulu Langat adalah 19.1 peratus manakala peratus responden yang 'setuju' terhadap kesan *Gerrymandering*, *disproportionality* dan *malapportionment* terhadap ketidakadilan kepada Parti Pembangkang di Parlimen Serdang adalah 9.5 peratus. Di samping itu, peratus responden yang 'sangat setuju' terhadap kesan *Gerrymandering*, *disproportionality* dan *malapportionment* terhadap ketidakadilan kepada Parti Pembangkang di Parlimen Hulu Langat adalah 4.8 peratus manakala peratus responden yang 'sangat setuju' terhadap kesan *Gerrymandering*, *disproportionality* dan *malapportionment* terhadap ketidakadilan kepada Parti Pembangkang di Parlimen Serdang adalah 9.5 peratus. Ini menjadikan peratus keseluruhan *Gerrymandering*, *disproportionality*, *malapportionment* dalam persempadanan semula di Parlimen Hulu Langat dan Parlimen Serdang adalah 57.1 peratus mewakili 'tidak pasti' diikuti 28.6 peratus 'setuju' dan 14.3 peratus 'sangat setuju' (Rujuk Rajah 6).

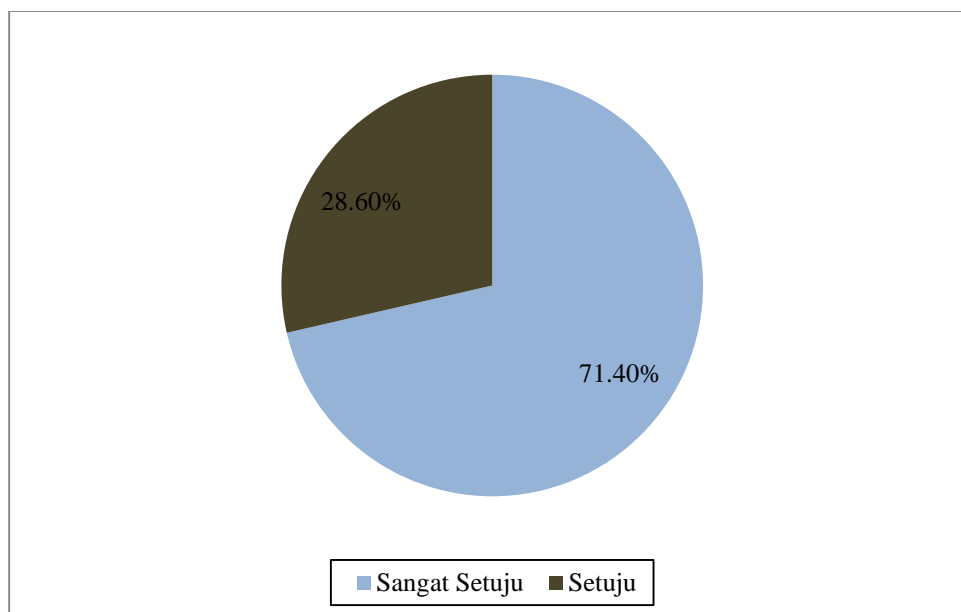

Rajah 6 Kesan *gerrymandering*, *disproportionality* dan *malapportionment* terhadap ketidakadilan kepada parti Pembangkang

Di samping itu, berdasarkan hasil kajian mengenai tahap kepercayaan pengaruh persempadanan terhadap *Gerrymandering*, *disproportionality* dan *malapportionment* mendapati majoriti menyatakan 'tidak pasti' berbanding 'setuju' dan 'tidak setuju'. Hal ini kerana, responden percaya terhadap ketiga-tiga faktor tersebut namun masih 'tidak pasti' terhadap pengaruh yang kuat terhadap persempadanan semula bahagian pilihan raya.

Penglibatan Orang Awam dalam Persempadanan Semula

Penglibatan orang awam adalah tarikan orang awam terhadap sesuatu program atau keinginan seseorang menyertai sesuatu acara. Dalam konteks persempadanan pilihan raya 2016, penglibatan orang awam adalah penting bagi mewujudkan sebuah masyarakat yang berdemokrasi. Berdasarkan hasil kajian yang dijalankan, jumlah peratus responden yang 'sangat setuju' penglibatan orang awam dalam persempadanan semula di Parlimen Hulu Langat adalah 50.6 peratus manakala peratus responden yang 'sangat setuju' penglibatan orang awam dalam persempadanan semula di Parlimen Serdang pula adalah 20.8 peratus. Sehubungan itu, peratus responden yang 'setuju' penglibatan orang awam dalam persempadanan semula di Parlimen Hulu Langat adalah 17.4 peratus manakala peratus responden yang 'setuju' penglibatan orang awam dalam persempadanan semula di Parlimen Serdang adalah 11.2 peratus. Ini menjadikan peratus keseluruhan pandangan responden terhadap penglibatan orang awam dalam persempadanan semula di Parlimen Hulu Langat dan Parlimen Serdang adalah 71.4 peratus adalah 'sangat setuju' dan 28.6 peratus adalah 'setuju' (Rajah 7).

Rajah 7 Penglibatan orang awam persempadanan semula

Berdasarkan kajian yang telah dijalankan terhadap penglibatan orang awam ke atas persempadanan semula bahagian pilihan raya mendapati penduduk adalah 'sangat setuju' dengan penglibatan ini. Majoriti responden adalah sangat setuju dan penglibatan ini harus diteruskan. Hal ini kerana, mereka berpendapat bahawa penglibatan ini akan menambahkan lagi semangat kerjasama dan demokrasi antara masyarakat tanpa berbilang kaum. Penglibatan awam juga akan dapat membuka lagi pengetahuan dan keterdedahan maklumat ini kepada semua masyarakat. Oleh itu, penglibatan yang jitu juga diperlukan bagi merealisasikan persempadanan semula ini berjaya tanpa mempunyai unsur 'bias' dan penipuan dalam kalangan masyarakat.

Cadangan Tambahan Kawasan Baharu (Parlimen/ DUN) dalam Kawasan Parlimen Hulu Langat dan Serdang

Cadangan tambahan kawasan baharu (Parlimen/ DUN) dalam kawasan Parlimen Hulu Langat dan Serdang adalah cadangan untuk membentuk sebuah kawasan atau Parlimen atau DUN yang baharu mengikut citarasa responden berpandukan pengalaman, ilmu pengetahuan, kajian dan sebagainya. Cadangan ini juga adalah bagi mewujudkan sebuah kawasan yang baharu yang bukan sahaja memberi kepentingan kepada parti politik namun memberi kebaikan dan faedah kepada penduduk sama ada dari segi keselesaan atau kebajikan penduduk setempat. Di samping itu juga, cadangan perubahan dan penambahan ini juga memerlukan pemahaman yang luas bagi mewujudkan sesuatu kawasan yang baharu yang boleh diterima pakai oleh semua penduduk di kawasan dan sekitar kawasan tersebut.

Bagi cadangan kawasan Parlimen baharu Parlimen Hulu Langat (dengan nama) dan merangkumi kawasan-kawasan DUN yang terlibat atau diperlukan, responden memberi cadangan bahawa Parlimen Hulu Langat Barat ditubuhkan. Parlimen ini akan merangkumi DUN Dusun Tua dengan DUN Kajang, manakala sebuah lagi Parlimen juga harus ditubuhkan iaitu Parlimen Hulu Langat Timur. Parlimen ini merangkumi DUN Semenyih dan DUN Bangi. Jika dilihat dari segi ruangan, kedua-dua pecahan Parlimen ini adalah sangat relevan. Ini kerana, DUN Dusun Tua dan DUN Kajang masing-masing berkedudukan di bahagian timur manakala DUN Semenyih dan DUN Bangi masing-masing berkedudukan di bahagian barat. Oleh itu, pembahagian ini harus dilakukan bagi menjadikan sebuah Parlimen tidak terlalu padat dengan penduduk dan persempadanan semula bahagian pilihan raya harus dikaji dan dilaksanakan dengan lebih teliti dan telus.

Bagi cadangan kawasan DUN baharu Parlimen Hulu Langat (dengan nama) dan merangkumi kawasan-kawasan Daerah Mengundi yang terlibat atau diperlukan, responden memberi cadangan bahawa DUN di Parlimen Hulu Langat harus dikekalkan. Ini kerana DUN di kawasan Parlimen tersebut sudah terbahagi dengan jumlah dan tempat kawasan daerah mengundi yang sangat tersusun rapi dan strategik.

Oleh itu, mereka beranggapan, tidak perlu membentuk DUN yang baharu kerana ini akan menyukarkan lagi proses persempadanan semula bahagian pilihan raya 2016 yang akan dijalankan.

Di samping itu, bagi cadangan kawasan Parlimen baharu Parlimen Serdang (dengan nama) dan merangkumi kawasan-kawasan DUN yang terlibat atau diperlukan, responden memberi cadangan bahawa Parlimen Serdang Barat harus ditubuhkan. Parlimen ini merangkumi DUN Bangi, DUN Seri Kembangan serta DUN Bukit Mahkota. Hal ini kerana, jika diteliti semula dari aspek ruangan, pembentukan Parlimen Serdang Barat ini akan membentuk Gerrymandering. Pembentukan Gerrymandering ini adalah salah satu faktor di samping faktor-faktor yang lain. Oleh itu, responden lebih mengharapkan sesuatu perubahan akan berlaku di sebalik perubahan sempadan ini dan akan memberi kemenangan kepada parti-parti tertentu.

Bagi cadangan kawasan DUN baharu Parlimen Serdang (dengan nama) dan merangkumi kawasan-kawasan Daerah Mengundi yang terlibat atau diperlukan, responden memberi cadangan bahawa DUN di Parlimen Serdang harus diberikan satu DUN Bukit Mahkota. DUN ini merangkumi daerah mengundi Bandar Baru bangi serta Bukit Mahkota. Hal ini kerana, DUN Bangi telah ditukar kepada DUN Sungai Ramal untuk persempadanan semula bahagian pilihan raya tahun 2016, oleh itu DUN Bukit Mahkota juga harus diwujudkan bagi menstabilkan pembahagian daerah mengundi yang stabil dan strategik di dalamnya. Cadangan pembentukan DUN Bukit Mahkota ini juga adalah ekoran daripada cadangan pembentukan Parlimen Serdang Barat tersebut.

Sehubungan itu, bagi cadangan gabungan kawasan Parlimen Hulu Langat dengan Parlimen Serdang dan cadangan Parlimen yang baharu merangkumi kawasan-kawasan DUN yang terlibat atau diperlukan, responden memberi pandangan bahawa perubahan ini tidak sesuai dilakukan. Hal ini kerana perubahan ini akan melibatkan pentadbiran Pihak Berkuasa Tempatan yang akan berlaku perlanggaran dalam pentadbiran. Jika berlaku kemenangan berlainan parti di kedua-dua buah Parlimen, manakala corak pentadbiran PBT di kedua-dua Parlimen juga berbeza dan ini boleh mewujudkan sebuah jurang yang agak besar kedua-dua Parlimen walaupun Parlimen tersebut telah digabungkan. Oleh itu, perubahan ini adalah tidak relevan dan dicadangkan untuk dikekalkan seperti biasa.

Bagi cadangan gabungan kawasan Parlimen Hulu Langat dengan Parlimen Serdang dan cadangan DUN yang baharu merangkumi kawasan-kawasan Daerah Mengundi yang terlibat atau diperlukan, responden memberi pandangan bahawa DUN di Parlimen Hulu Langat dan Serdang harus dikekalkan. Ini kerana DUN di kawasan Parlimen tersebut sudah terbahagi dengan jumlah dan tempat kawasan daerah mengundi yang tersusun dan strategik. Oleh itu, mereka beranggapan, tidak perlu membentuk DUN yang baharu kerana ini akan menyukarkan lagi proses persempadanan semula bahagian pilihan raya 2016 yang akan dijalankan.

Ironi untuk cadangan penambahbaikan kawasan-kawasan Parlimen dan DUN di kawasan kajian sememangnya mendapat pelbagai jawapan dan sindiran. Namun hanya yang dikemukakan sahaja adalah pandangan yang relevan dan ilmiah. Di samping itu juga, pandangan mereka semua adalah amat diharapkan bagi membantu proses perubahan sempadan ini menjadi lebih baik dan adil pada masyarakat Malaysia.

Kesimpulan yang boleh dibuat adalah pandangan responden terhadap persempadanan semula bahagian pilihan raya adalah amat penting. Hal ini kerana, responden harus mengetahui sumber atau akibat perubahan sempadan yang akan dijalankan pada tahun 2016 ini terjadi kerana melibatkan hak dan kepentingan mereka masing-masing. Mereka harus sedar bahawa perubahan sempadan yang akan dijalankan juga bukan sahaja akan menguntungkan sebelah pihak, namun harus perlu berlaku adil dalam setiap faktor dan perkara yang menjadi isu. Mereka juga harus sedar bahawa pihak SPR tidak boleh membela pihak kerajaan semata-mata kerana perubahan sempadan ini melibatkan rakyat yang berbilang kaum dan boleh menimbulkan perselisihan faham antara mereka.

KESIMPULAN

Sebagai kesimpulannya, responden sedia maklum bahawa akibat perubahan sempadan yang akan dijalankan pada tahun 2016 ini terjadi kerana melibatkan hak dan kepentingan masing-masing. Mereka sedar bahawa perubahan sempadan yang akan dijalankan juga bukan sahaja akan menguntungkan sebelah pihak, namun harus perlu berlaku adil dalam setiap faktor dan perkara yang menjadi isu. Mereka juga sedar bahawa pihak SPR tidak boleh mementingkan sebelah pihak sahaja kerana perubahan sempadan ini melibatkan rakyat yang berbilang kaum dan boleh menimbulkan perselisihan faham antara mereka. Oleh itu, mereka telah memberi pandangan yang jujur terhadap isu perubahan sempadan 2016 ini.

RUJUKAN

- Amer Saifude Ghazali. (2009). *Geografi pilihan raya Malaysia*. Kuala Lumpur: Penerbit Universiti Malaya.
- Amer Saifude Ghazali. (2015). *Geografi politik dan pilihan raya Kelantan*. Kuala Lumpur: Penerbit Universiti Malaya.
- Brown, G. K. (2005). Playing the (non) ethnic card: The electoral system and the ethnic voting patterns in Malaysia. *Ethnopolitics*, 4(4), 429-445.
- Dewan Masyarakat. (2013). *Keputusan penuh PRU Ke-13*. Jilid 51, Bil. 06 Jun.
- Fadilah Sarbi. (2015). Konstruksi persempadanan etnik dalam pilihan raya: Kajian kes etnik Kadazandusun di Sabah. *MANU*, 22, 81-105.
- Hazeeq Hashim. (2015). Pengundi menggelembung siapa untung, siapa rugi? *Dewan Masyarakat*. Bil 1/2015.
- Junaidi Awang Besar. (2016). Analisis geografi pilihan raya, sosiopolitik dan sosiobudaya di kawasan Parlimen Bagan Serai, Negeri Perak Darul Ridzuan, Malaysia. *The 2016 Konferensi Internasional Budaya Melayu*. Anjuran Fakultas Ilmu Budaya, Universitas Jambi (UNJA), Sumatera, Indonesia. Tempat: Kampus UNJA Pasar, Jambi, Sumatera, Indonesia. 26-27 Oktober.
- Junaidi Awang Besar. (2017). Geografi pilihan raya negeri Pulau Pinang: Analisis prestasi MCA dan DAP dalam pilihan raya umum (PRU) 2013. *Geografi*, 5(1), 12-25. Diperoleh daripada <https://ejournal.upsi.edu.my/GetFinalFile.ashx?file=4738b24c-2cd9-48d6-a7e1-c62aeea3e9fd.pdf>
- Junaidi Awang Besar & Mohd Faiz Mohd Zain. (2011). Analisis geografi pilihan raya di kawasan dewan undangan negeri (DUN) Galas, Kelantan. *Persidangan Kebangsaan Geografi & Alam Sekitar (PKGAS) Kali Ke-3*. Anjuran Jabatan Geografi dan Alam Sekitar, Fakulti Sains Kemanusiaan, Universiti Pendidikan Sultan Idris (UPSI) Di Bilik Persidangan, Bangunan E-Learning, Kampus Sultan Abdul Jalil Shah, UPSI, Tanjung Malim, Perak. 8-10 Februari.
- Junaidi Awang Besar, Mohd Faiz Mohd Zain & Novel Lyndon. (2015a). Impak sosio-ekonomi dan politik persempadanan semula bahagian pilihan raya Negeri Sarawak. *Geografia Online: Malaysia Journal of Society and Space*, 8(7), 1-12.
- Junaidi Awang Besar, Mohd Fuad Mat Jali & Mohd Faiz Mohd Zain. (2012a). Kawasan dewan undangan negeri (DUN) Galas, Kelantan: Analisis geografi pilihan raya. *Jurnal e-Bangi*, 7(1), 64-74.
- Junaidi Awang Besar, Mohd Fuad Mat Jali, Rosmadi Fauzi, Amer Saifude Ghazali. (2012b). Pengaruh *gerrymandering* terhadap pola pengundian di kawasan dewan undangan negeri (DUN) Kajang dan Bangi, Malaysia. *Geografia Online: Malaysia Journal of Society and Space*, 8(7), 1-12.
- Junaidi Awang Besar, Mohd Fuad Mat Jali, Rosmadi Fauzi, Amer Saifude Ghazali. (2012c). Persempadanan semula kawasan pilihan raya 2003 dan impaknya kepada pilihan raya umum (PRU) 2008 di kawasan dewan undangan negeri (DUN) Kajang dan Bangi, Selangor. *e-Bangi: Journal of Social Sciences and Humanities*, 7(2), 200-224.
- Junaidi Awang Besar, Mazlan Ali, Mohd Faiz Mohd Zain & Ahmad Afif Zulkipli. (2016). Analisis geografi pilihan raya kawasan dewan undangan negeri (DUN) Manir, Terengganu. *The 8th International Conference on Humanities and Social Sciences 2016 (ICHISS 2016)*. Organized By Fakulti Pengajian Dan Pengurusan Pertahanan, Universiti Pertahanan Nasional Malaysia (UPNM) and Faculty Liberal of Arts, Prince of Songkla University Thailand, In Royale Chulan Hotel, Damansara, Selangor. 27-29 May.
- Junaidi Awang Besar, Mohd Fuad Mat Jali, Novel Lyndon, Ahmad Rizal Mohd Yusof, Lam Kuok Choy, Amer Saifude Ghazali, Rosmadi Fauzi, Mazlan Ali, Siti Noranizahhafizah Boyman, Mohd Faiz Mohd Zain dan Muhammad Hazim Abdul Ghani. (2015b). Pengaruh geopolitik popular terhadap gelagat politik pengundi muda universiti awam di Lembah Klang. *Geografi*, 3(2), 37-44. Diperoleh daripada <https://ejournal.upsi.edu.my/GetFinalFile.ashx?file=7d294fb7-b2bd-4218-9b4b-acae837ef91d.pdf>
- Lim Hong Hai. (2003). The delineation of peninsular electoral constituencies: Amplifying Malay and UMNO power. Dlm Francis Loh Kok Wah, & Johan Saravanamuttu. *New politics in Malaysia*. Singapore: Institute of Southeast ASIAN Studies.
- Noraniza Yusof. (2014). Governmentaliti dalam geografi manusia. *Geografi*, 2(1), 98-110. Diperoleh daripada <https://ejournal.upsi.edu.my/GetFinalFile.ashx?file=e7414b5e-45d5-417a-9ac2-735b427f3d2f.pdf>
- Norelfaedyla Fadlan. (2005). *Kesan persempadanan kawasan pilihan raya 2003 terhadap pilihan raya 2004: Satu kajian kes di DUN Kajang dan DUN Bangi*. Latihan Ilmiah. Program Sains Politik, Pusat Pengajian Sejarah, Politik dan Strategi, Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan, Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi, Selangor yang tidak diterbitkan.
- Ong Kian Ming. (2005). Electoral delimitation: A case study of Kedah. In. Mavis Puthuchery & Norani Othman. *Election and Democracy in Malaysia*. Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Quek Suk Fang. (2001). *Analisis keputusan pilihanraya umum di negeri Terengganu bagi tahun 1959 hingga 1999 melalui kaedah Sistem Maklumat Geografi (GIS)*. Latihan Ilmiah, Jabatan Geografi, Universiti Kebangsaan Malaysia yang tidak diterbitkan.
- Rosmadi Fauzi. (2006). Geografi politik, pilihan raya dan aplikasi sistem maklumat geografi (GIS) di Malaysia. *Jati*, 11, 157-177.
- Rosmadi Fauzi. (2015). Isu, cabaran dan prospek aplikasi dan pelaksanaan sistem maklumat geografi di Malaysia: Satu pengamatan. *Geografia Online: Malaysian Journal of Society and Space*, 11(2), 118 - 127.

- Rosmadi Fauzi, Amer Saifude Ghazali & Mohammad Redzuan Othman. (2012). Pendekatan baharu ke arah pendemokrasian negara dengan menggunakan model ruangan pengundian serta aplikasi sistem maklumat geografi dan pilihan raya. *Demokrasi dan Pilihan Raya*, 1(1), 5-14.
- Rosmadi Fauzi, Amer Saifude Ghazali, Suffian Mansur, Zulkanain Abdul Rahman & Mohammad Redzuan Othman. (2013a). Memahami keputusan pilihan raya negeri Sarawak 2011 dari perspektif ruangan. *Sarjana*, 28(2), 51-64.
- Rosmadi Fauzi, Mohammad Redzuan Othman, Amer Saifude Ghazali, Zulkanain Abdul Rahman, Muhamad Hafiz Abdul Halim. (2013b). Persempadanan semula dan gerimander dalam Pilihan Raya: Satu pengukuran menggunakan sistem maklumat geografi di DUN Kedah. *Geografia Online: Malaysian Journal of Society and Space*, 9(4), 150 – 161.
- Sezali Md Darit. (2013). *Tahap amalan gerimander dalam persempadanan bahagian pilihan raya: Kes persempadanan Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang*. Tesis PhD. Program Geografi, Pusat Pengajian Sosial, Pembangunan dan Persekitaran, Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan, Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi, Selangor yang tidak diterbitkan.
- Sothi Rachagan. (1992). Constituency delimitation in Malaysia: A geographical interpretation. In Voon Phin Keong & Tunku Shamsul Bahrin. *The view from within: Geographical essays on Malaysia and Southeast Asia*. Department of Geography, Kuala Lumpur: University of Malaya. 383-411.
- SUARAM. (2013). *Malaysia Human Rights Report 2013: Civil and Political Rights*. Petaling Jaya: Suara Inisiatif Sdn. Bhd.
- Suruhanjaya Pilihan Raya Malaysia. (2016). *Daftar pemilih yang diguna pakai untuk kajian semula persempadanan bahagian-bahagian pilihan raya persekutuan dan negeri di dalam negeri-negeri Tanah Melayu sebagaimana dalam notis persempadanan bertarikh 15 September 2016*. Putrajaya: Suruhanjaya Pilihanraya Malaysia.
- Syed Azman Syed Ahmad Nawawi. (2003). *Suruhanjaya Pilihanraya (SPR) khianati amalan demokrasi berparlimen?*. Shah Alam: Angkatan Edaran Ent. Sdn Bhd.
- Wan Mazlina Wan Jama, Rosmadi Fauzi & Amer Saifude Ghazali. (2017). Pengukuran elemen ruangan dalam mempengaruhi persempadanan semula pilihan raya di Parlimen Selangor. *Persidangan Kebangsaan Geografi dan Alam Sekitar Kali Ke-6, 2017* (PKGAS 2017). Anjuran Jabatan Geografi Dan Alam Sekitar, Fakulti Sains Kemanusiaan, Universiti Pendidikan Sultan Idris, Tanjong Malim, Perak. Di Dewan Konvensyen E-Learning, Kampus Sultan Abdul Jalil Shah, Universiti Pendidikan Sultan Idris, Tanjong Malim, Perak. 26 & 27 September
- Zin Mahmud. (2016). Demokrasi dan persempadanan semula yang adil. *Dewan Masyarakat*. Bil 11/2016.
- Zulkifli Sulong. (2013). *Gerrymandering* percaturan licik. Diperoleh daripada <http://shazrinmraz.blogspot.com/2013/03/gerrymandering-percaturan-licik.html>.